Pr. Prof. Ion Buga

MERGI ŞI SPUNE CÂT BINE ȚI-A FĂCUT ȚIE DUMNEZEU

PREDICI
vol. IV

Editura Sf. Gheorghe-Vechi
2018

Duminica a 21-a după Rusalii
(*Pilda semănătorului*)

„Zis-a Domnul: A ieşit semănătorul să semene sămânța sa. Şi semănând el, o parte a căzut lângă drum şi a fost călcată cu picioarele şi păsările cerului au mâncat-o. Altă parte a căzut în loc pietros, şi dacă a răsărit, s-a uscat, pentru că nu avea umezeală. Altă parte a căzut în mijlocul spinilor şi spinii, crescând cu ea, au înăbuşit-o. Iar altă parte a căzut pe pământul cel bun şi, crescând, a făcut rod însutit. După ce a spus acestea, a strigat: Cine are urechi de auzit să audă. Dar ucenicii Lui L-au întrebat: Ce înseamnă pilda aceasta? Atunci El a răspuns: Vouă vă este dat să cunoaşteți tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți în pilde, ca, văzând, să nu vadă şi, auzind, să nu înțeleagă. Iar pilda aceasta înseamnă: Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu. Iar cele de lângă drum sunt cei care aud cuvântul, dar vine diavolul şi ia cuvântul din inima lor, ca nu cumva, crezând, să se mântuiască. Cele din loc pietros sunt aceia care, auzind cuvântul îl primesc cu bucurie, dar aceştia nu au rădăcină; ei cred până la o vreme, iar la vreme de ispită se leapădă. Cele căzute între spini aceştia sunt cei ce aud cuvântul, dar umblând sub povara grijilor, a bogățiilor şi a plăcerilor vieții acesteia, se înăbuşă şi nu rodesc desăvârşit. Iar cele de pe pământ bun aceştia sunt cei care, cu inimă curată şi bună, auzind cuvântul, îl păstrează şi fac rod prin răbdare. După ce a spus acestea, a strigat iarăşi: Cine are urechi de auzit, să audă."

În lumina zorilor mântuirii neamului omenesc, am cinstit naşterea Maicii Domnului şi modul în care a fost desăvârşită lucrarea de înomenire a Fiului lui Dumnezeu spre mântuirea neamului omenesc prin Sfânta Cruce (la 14 septembrie). Am învățat din Duminica de dinaintea Înălțării Sfintei Cruci că trebuie să ne naştem din apă şi din Duh, din Duminica de după, că trebuie să-I urmăm lui Hristos lepădându-ne de sine, luând Crucea şi urcând treptele creşterii noastre duhovniceşti Duminică de Duminică, am pus la inimă mergerea mai la adânc a înțelegerii cuvintelor dumnezeieşti prin Duminica Pescuirii Minunate. În Duminica următoare am învățat că dragostea este coroana sau cununa tuturor virtuților, iubind nu numai pe cei care ne iubesc pe noi, ci chiar şi pe vrăjmaşi; după aceea, în Duminica trecută, am aşezat în sufletele noastre învățătura Sfintei Biserici legată de învierea spirituală (învierea sufletului din păcat) cu prilejul învierii fiului văduvei din Nain. Şi iată că în această Duminică sfântă, Mântuitorul Hristos rosteşte o parabolă a mâhnirii, a întristării: o întristare sui generis: doar un sfert din cuvântul Său ajunge pe pământul bun şi roditor al inimilor curate şi smerite.

Astăzi ne aflăm în fața unui text din Evanghelia Mântuitorului Iisus Hristos, pe care l-a accentuat în mod deosebit: nu cumva în această pildă a semănătorului se ascunde taina ultimă a Creştinismului, a Bisericii? Să încercăm să descoperim şi să confirmăm cumva această intuiție. Acest cuvânt e singurul text din toată

Evanghelia Lui pe care El Însuşi îl explică, îl interpretează, îi descoperă ultima semnificaţie; e limpede că ne spune ceva cu totul deosebit. Mai există o mare ispită de care s-au lovit toţi predicatorii de-a lungul celor 2000 de ani: pilda este atât de simplă şi se referă la o îndeletnicire a omului de când este el. De aceea mulţi au căzut în capcana aceasta a simplităţii aparente.

Tocmai aici e problema: în lucrurile simple, Mântuitorul şi Dumnezeu Însuşi a ascuns întregul adânc al fiinţei, al existenţei, al rostului divin al tuturor lucrurilor. De aceea există un proverb: „apele liniştite sunt adânci" – aceasta este pilda. Mântuitorul are atâta grijă de acest text, încât îl încadrează între două avertismente: „cine are urechi de auzit, să audă". E limpede: ne trimite cu insistenţă în altă parte decât acolo unde credem noi.

Semănătorul este Dumnezeu: adică Dumnezeu nu este mai mult decât ceea ce poate fi orice om adevărat, pe care El l-a semănat după Chipul şi Asemănarea Lui. Spune Sfântul Ioan Evanghelistul: „suntem sămânţă de Dumnezeu", iar Sfântul Apostol Pavel întăreşte, în predica lui din Areopag: „al Lui neam suntem" (al lui Dumnezeu). Iubiţilor, gândiţi-vă că suntem de un neam cu Dumnezeu, iar Fiul Se întrupează şi ia sângele nostru: ce vreţi mai mare înrudire!? Suntem fraţi, deci *fii (împreună cu Fiul, în Fiul)* de Dumnezeu!

Evanghelia de astăzi se referă la această înaltă treaptă a Creaţiei lui Dumnezeu: e vorba de *cuvânt şi om, cuvânt şi făptură*. Cuvântul – după Dumnezeu – Dumnezeu este! O spune iarăşi Sfântul Ioan Evanghelistul, începând astfel Evanghelia a IV-a. Este tot ce are lumea mai de preţ din câte i-a dat Dumnezeu. Dumnezeu ne-a dat totul. Dumnezeu, după ce a dăruit tot, S-a dăruit pe Sine Însuşi, dăruindu-Şi Sângele Lui, nouă: în primul rând la Întrupare Şi-a vărsat Sângele Lui în sângele nostru (luând sângele Fecioarei) şi pe urmă, pe Cruce, Îşi varsă Sângele Lui pentru viaţa noastră, îl dăruieşte, Se dăruieşte pe Sine. Mai mult nu se putea.

Esenţa Creştinismului este Cuvântul lui Dumnezeu: spune Ioan Evanghelistul, „la început era Cuvântul şi Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul". Iată ce ecuaţie! O asemenea ecuaţie, la asemenea nivel, te amuţeşte! Dumnezeu este Semănătorul şi sămânţa lui Dumnezeu este cuvântul; din această sămânţă răsare Fiul Lui, „de-o Fiinţă cu Tatăl".

Să ne rugăm lui Dumnezeu să ne dea puterea *Euharistiei*, adică mulţumire pentru tot ce avem. Există oameni care au toate bogăţiile lumii şi sunt atât de trişti şi nemulţumiţi pentru că nu se mulţumesc cu nimic. Prima nemulţumire care a distrus lumea lui Dumnezeu cea plină de bucurie, a fost nemulţumirea lui Adam, când îi reproşează lui Dumnezeu: „femeia pe care mi-ai dat-o să fie cu mine, aceea mi-a dat din pom şi am mâncat". Iubiţilor, în clipa aceea s-a dărâmat tot universul de bucurie pe care îl făcuse Dumnezeu pentru om. Omul s-a dovedit nemulţumitor; „nemulţumitorului i se ia darul".

În altă parte, Mântuitorul se opreşte cu mare bucurie şi entuziasm în faţa unui sutaş păgân care-I spune ceva neaşteptat chiar şi pentru El, Care ştia să găsească bucurii în orice „firimitură". La un moment dat, Mântuitorul se află în

fața unui sutaş păgân (roman), care Îl roagă să vină să-i vindece sluga lui bolnavă pe moarte. Mântuitorul îi spune: „Venind, îl voi tămădui". Iar acest sutaş răspunde cu un cuvânt la care nu se aştepta nimeni: „Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu, că sunt om păcătos, spune numai cu cuvântul" (trimite cuvântul Tău) şi se va tămădui sluga mea". Aici Mântuitorul strigă: „Adevăr zic vouă, nu am întâlnit atâta credință nici în Israel[122]".

Deci zice Mântuitorul: „Adevăr zic vouă, nici în Israel nu am aflat atâta credință". Ce înțelesese sutaşul păgân? Înțelesese ceea ce noi n-am prea înțeles din această pildă, deşi o ascultăm de 2000 de ani: Dumnezeu este Cuvânt, omul este singura făptură – după Dumnezeu – făptură de cuvânt (cuvântătoare) şi Cuvântul nu numai că începe lumea, dar tot Cuvântul o *trece în veşnicie*. Mântuitorul spune că singura valoare care rămâne din întreaga lume, din cer şi de pe pământ, sunt cuvintele Sale: „cerul şi pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece"!

Iubiților, dacă a fost ceva mai neglijat şi mai batjocorit pe lume, cel puțin în ultimii ani (începând cu Revoluția franceză, şi chiar în Renaştere ne putem adânci), acesta a fost cuvântul: a început „uciderea cuvântului", a esenței lui dumnezeieşti. Nu s-au mai spus cuvinte dumnezeieşti prin gura omului, care este fiu de Dumnezeu, pentru că este singurul slujitor cu cuvânt, în lumea de cuvânt. Şi ca să înțelegem acuma partea *rea* a lucrurilor, să ne amintim că tot Sfântul Ioan Evanghelistul îl numeşte pe diavol în contradicție cu Dumnezeu, care este Tatăl Cuvântului (cuvânt bun, „pământul cel bun"): „tatăl minciunii". Într-adevăr, cu ce a distrus demonul Creația minunată din Cuvânt a lui Dumnezeu? Cu cuvântul! Tot pe cuvântul lui Dumnezeu a lucrat demonul, întorcându-l împotriva sensului divin: Dumnezeu spune lui Adam şi Evei „să nu mâncați... căci în ziua în care veți mânca, cu moarte veți muri", diavolul întoarce cuvântul lui Dumnezeu împotrivă şi zice: „nu-i adevărat, nu veți muri, ci veți fi ca dumnezei".

Vreau să înțelegem unde stă tot binele şi tot răul: în cuvânt! Cuvântul se identifică în început cu Dumnezeu şi omul este singurul care lucrează – după Dumnezeu – cu cuvântul, ca şi Dumnezeu. Iar noi am neglijat cuvântul! De aceea astăzi nu se mai face nimic, de aceea astăzi este un gol insuportabil, cum spunea Nietzsche: „nu vedeți cum ne suflă golul în față, nu vedeți cum vine noaptea şi tot mai multă noapte?" Câtă confuzie în cuvintele rostite astăzi... Chiar începând cu turnul Babel, umanitatea a neglijat Cuvântul ziditor de viață şi s-a ocupat cu zidiri moarte (mausolee, turnuri, temple). În momentul în care nu ai cuvântul în gura ta ca pe Dumnezeu (Dumnezeu este Cuvânt şi Cuvântul este de la Dumnezeu), atunci L-ai ucis pe Dumnezeu din Cuvânt; Dumnezeu cu Cuvântul face totul, aşa cum spune Iov[123].

---

[122] Israelul era beneficiarul Cuvântului lui Dumnezeu în istorie, începând cu Avraam şi terminând cu Caiafa – ultimul care rosteşte un cuvânt în Vechiul Testament: adevărat că n-a rostit ce trebuie, dar Dumnezeu are puterea să convertească tot răul în bine. Caiafa spune „mai bine este să moară un om pentru popor, decât să piară tot neamul"; şi a fost aşa.

[123] Cap. 42, ultimul capitol: „pentru că nu este la Tine, Doamne, cuvânt care să nu se facă îndată faptă".

Omul *este cuvânt din Treime:* – „şi a zis Domnul Dumnezeu: Să facem om după chipul şi asemănarea Noastră". Ce a zis s-a făcut! S-a făcut om după Chipul şi Asemănarea Sfintei Treimi. Omul, ca *tată* este după chipul Tatălui; omul viteaz, curajos, eroic este după chipul Fiului (eroul din Treime care a venit, s-a războit şi a biruit în Sângele Lui şi-n sângele nostru); deci omul este şi fiu, după chipul Fiului. Şi-n fine, *omul ca femeie care naşte*, care dă viaţă este după chipul Duhului Sfânt, Dătătorul de Viaţă, iar pentru că femeia e plăsmuită din coasta lui Adam în a opta zi – Ziua Învierii, *femeia este şi înviere.*

Iată chipul omului – după Chipul Sfintei Treimi, dar omul este şi cuvânt, cuvânt născut în interiorul Treimii: „Să facem om după Chipul şi Asemănarea Noastră" – şi l-a făcut aşa! Dar dacă vă spun toate acestea, vi le spun tocmai pentru a scoate din adâncurile în care s-a potopit, valoarea cuvântului; omul este cuvânt. Eu am pomenit în copilărie o altă lume, era o lume a cuvântului dat – ştiţi cum spune lumea: „pe unde iese vorba, iese şi sufletul"; aşa era, pe vremea aceea. Acum 100-200 de ani nu existau hârtii: era cuvântul dat şi cuvântul acela făcea mult mai mult decât hârtiile. Lumea s-a ocupat însă de lucruri exterioare, de „ziduri": a zidit o lume grea, o lume oarbă, o lume care se prăbuşeşte în sine neavând viaţă, căci viaţa tuturor lucrurilor e cuvântul.

Această catedrală (este vorba de catedrala din Turnu Măgurele) s-a zămislit pe un cuvânt al Regelui Carol: el i-a făgăduit Maicii Domnului că dacă îl scapă dintr-o primejdie grea (aici undeva, pe Dunăre), va construi o catedrală – şi iat-o! Întâi trebuie să fie cuvântul şi toate se întrupează, dar dacă nu e cuvânt, nu stă nimic, e chiar primejdios, e minciună – şi minciuna, ştiţi foarte bine, că este otravă demonică şi distruge şi cariază totul. Ca să vedeţi cât de preţioasă este această relaţie cuvânt-viaţă-mântuire, să adăugăm că mântuirea nu se face decât prin cuvânt, cu Cuvântul lui Dumnezeu: de aceea Îl trimite pe Fiul Lui, pentru că Fiul Lui este Cuvântul. Prin Cuvântul acesta Dumnezeu a zidit la început lumea. Mântuitorul spune El Însuşi: „voi, cei care M-aţi urmat..." (adică apostolii, căci taina Evangheliei astăzi se cheamă un singur cuvânt, Apostolatul Bisericii).

Creştinismul este *apostolatul de cuvânt*: „voi cei care M-aţi urmat la naşterea din nou (cea de-a doua) a lumii...". În Apocalipsă se spune că până la urmă biruinţa finală va fi a Cuvântului lui Dumnezeu, cel care iese pe un cal alb, cu sabia Duhului şi cu care va birui satanismul şi demonismul, apărând din nou strălucitorul Cuvânt de Viaţă Dătător – de viaţă veşnică, de data aceasta. Iată trei etape ale vieţii *de* cuvânt şi *în* cuvânt: „Şi am văzut cerul deschis şi iată un cal alb, şi Cel ce şedea pe el se cheamă Cuvântul lui Dumnezeu. Iar din gura Lui ieşea sabie ascuţită... şi pe haina Lui are nume scris: Împăratul împăraţilor şi Domnul domnilor" (Ap. 19, 13).

O singură slujire, un singur lucru trebuieşte: *cuvântul bun*, cel din Evanghelia de astăzi, cuvânt bun căzut în pământ bun. Sămânţa bună este Fiul şi fiii în Fiul – adică nu vom fi buni ca fii ai lui Dumnezeu dacă nu suntem *fii în Fiul* Lui: nu fii rebeli, nu fii risipitori şi nici chiar fii cuminţi şi mărginiţi cum era fiul

cel mare (care nu-l iubea pe cel mic). Noi trebuie să fim fiii iubirii, trebuie să fim iubire, pentru că Dumnezeu este Iubire[124].

Lumea este victima minciunii demonice, a confuziei începute atunci când i-a spus: „nu-i adevărat, v-a mințit Dumnezeu", pentru că v-a ascuns că în pomul acela se află ultimul dar, marea putere. Mântuitorul Iisus Hristos, în Capernaum, în fața mulțimii, spune: „Eu sunt Pâinea care S-a coborât din cer și cine nu mănâncă Trupul Meu și nu bea Sângele Meu nu are viață-n el"; ceilalți au început să murmure în fața acestui cuvânt extrem de riscant: „cum să-I mâncăm noi Trupul Lui, ce vrea să spună Acesta?". Într-adevăr, numai cineva care avea atâta încredere în omul pe care El îl făcuse putea să adreseze tuturor un asemenea adevăr: „Eu sunt Pâinea care S-a coborât din cer și cine mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu...". Cei care au comentat s-au oprit – ca și noi – la suprafață (sămânță, semănător, teren), dar aici se trimitea mult mai adânc, la esență. De aceea majoritatea s-au smintit și au plecat de la El, au plecat pentru cuvântul acesta: un cuvânt ascuțit este mai greu de suportat decât o sabie. Sabia ucide trupul, un cuvânt poate învia însă trupul sau poate ucide sufletul și îl duce în „gheenă" (în confuzie, în întuneric).

Mântuitorul îi întreabă pe apostoli: „dar voi, de ce n-ați plecat?". Și răspunde Petru, în simplitatea sa: „Doamne, unde să ne ducem? La Tine sunt cuvintele vieții". Mă opresc aici, dar aș vrea totuși să ne rămână în atenție că nu există adevăr, viață adevărată decât în cuvântul bun; noi trebuie să fim acel cuvânt bun după chipul lui Dumnezeu-Cuvântul. Trebuie să ne întâlnim cu Dumnezeu în cuvânt, în gândirea noastră: tot gândul nostru să fie gând de Dumnezeu, să fie gând luminos, să fie gând de iubire. Dumnezeu este Iubire, deci *cuvânt iubitor*: acela este cuvântul care-l crește și pe copil. Fără cuvântul unei mame iubitoare – și bineînțeles și al tatălui – rezultă monștri. Rămânem aici, *cuvânt de Dumnezeu, cuvânt de mamă și cuvântul Bisericii*. Cuvântul Bisericii, Treime de Iubire! Vă mulțumesc pentru îngăduință și pentru răbdare, vă rog să păstrați ceva și duceți mai departe. Eu v-am dat puțin aluat, acum vă rog, frământătura vă aparține. Așa să ne ajute Dumnezeu!

---

[124] Dacă blestemi pe cineva, dacă minți îl ucizi pe om, pentru că acolo unde Ioan Evanghelistul îi spune diavolului „tatăl minciunii", imediat adaugă și „ucigaș de oameni". Cum ucide demonul? Invers de cum dă naștere Dumnezeu! Dumnezeu *naște prin Cuvânt*, iar demonul ucide prin minciună.